

door J. Michael Feazell

Vaak moet er eerst een ramp gebeuren voordat we eens goed over ons leven gaan nadenken. De meeste van ons beseffen zich dan maar al te goed dat ze niet 'goed genoeg' zijn en besluiten een beter mens te worden. In religieuze termen 'tonen we dan berouw'. We bedoelen dit oprecht en doen ons uiterste best te veranderen, maar toch houden we het niet vol. Al gauw vervallen we weer in onze oude gewoonten. Onze wil is gewoon niet sterk genoeg. Dus 'tonen we telkens weer opnieuw berouw'. En uiteindelijk geven we de hoop op.

Een nieuwe kijk op berouw

Wat moet God hiervan denken? In de Bijbel staat dat het berouw 'tot God' wordt getoond. Maar wanneer hij ziet hoe bedroevend zwak en onoprecht we zijn moet hij zich wel vol weerzin van ons afwenden.

Laten we eens kijken wat het evangelie zegt over het 'berouw tot God'.

De eerste fout die we maken bij het proberen te achterhalen wat berouw betekent, is het woordenboek erop naslaan. Woordenboeken geven ons de betekenis van een woord uit de tijd waarin het woordenboek werd samengesteld, maar een Nederlands woordenboek uit de 21-ste eeuw geeft ons niet dezelfde betekenis als dat van 2000 jaar geleden.

Het Van Dale woordenboek zegt het volgende over de uitdrukking berouw tonen: 1) spijt over iets waaraan men verkeerd heeft gedaan; 2) droefheid over iets waardoor men zich heeft bezondigd, met de bijgedachte aan het ernstig verlangen naar beterschap.

De beschrijvingen geven natuurlijk exact weer wat de meeste gelovigen denken dat Jezus bedoelde toen hij zei: 'Toon berouw en geloof in God'. Zij denken dat Jezus bedoelde dat God alleen van die mensen houdt die ophouden te zondigen en hun levenswijze veranderen. Maar dat is nu precies wat Jezus niet bedoelde.

Een veel voorkomende vergissing

Het is een veel voorkomende vergissing te denken dat berouw hetzelfde is als 'niet meer zondigen'. Men vertelt ons dat berouw betekent 'zich omdraaien en de andere kant oplopen'; en hiermee wordt dan bedoeld: zich afwenden van de zonde en zich wijden aan een leven lang gehoorzaam zijn aan God.

We trachten met de beste bedoelingen ons leven te veranderen, maar onderweg veranderen sommige gewoonten terwijl andere er niet uit te slaan zijn. En zelfs de gewoonten die we hadden afgeleerd hebben de akelige eigenschap de kop weer op te steken. 'Als je echt berouw had getoond, had je het niet meer gedaan' is een refrein dat veel gekwelde zielen hebben moet aanhoren van goedbedoelende, gezagsgetrouwe geestelijken.

Dus raken we steeds meer teleurgesteld en vertwijfeld, omdat we beseffen dat het ons afwenden van de zonde allesbehalve 'volmaakt' is. We kunnen alleen maar aannemen dat we niet 'echt berouw getoond' hebben. Ons berouw was niet 'diep', 'oprecht' of 'zuiver' genoeg. En als we niet echt berouw kunnen tonen, geloven we niet echt; en dit betekent weer dat we niet echt de Heilige Geest in ons hebben, zodat we niet echt verlost zullen worden, is dat juist?

Nee, onjuist!

Toon berouw en geloof

Denk jij nu echt dat je het helemaal zelf moet maken op deze wereld? We doen ons best om van ons leven een succes te maken en onze toekomst veilig te stellen. We werken hard om respect en waardering te krijgen. We komen op voor ons recht en willen door niemand of niets uitgebuit worden. We vechten ervoor om onze reputatie, ons gezin en onze bezittingen te beschermen. We doen er alles aan om ons leven waardevol te maken, om een winnaar, en niet een verliezer, te zijn.

Maar ondanks de enorme inspanning en het harde werken kunnen we ons leven niet beheersen. Rampen, tragedies en mislukkingen lijken uit het niets te ontstaan en verbrijzelen de kleine beetjes hoop en geluk, die we hadden weten te verwerven.

Maar er is goed nieuws. En dat is dat God persoonlijk de prijs heeft betaald voor al onze zelfzuchtige, opstandige en destructieve waanzin. Hij heeft ons uit vrije wil gered, gezuiverd, in deugdzaamheid gekleed en een plaats geboden aan zijn eeuwig banket.

Volgens de Bijbel is door de dood en opstanding van de zoon van God alles gedaan wat nodig was om de mens te kunnen vergeven en te kunnen verlossen. Met die woorden van het evangelie vraagt Hij ons Hem hierin te vertrouwen.

Wanneer je berouw toont zeg je: 'Ja! Ja! Ja! Ik geloof het! Ik vertrouw op uw woord. Ik houd op met deze ratrace, met deze zinloze strijd waarvan ik dacht dat die het leven was. Ik laat me door u steunen. Help me in mijn ongeloof!'

Berouw is een verandering in je manier van denken. In plaats van jezelf als middelpunt te zien, zie je God nu als middelpunt en geef je je over aan Zijn genade. Het betekent overgave. >>

<< Wanneer je dit, door Gods genade, gaat inzien en geloven, dan heb je berouw getoond. Dat is de belangrijkste verandering die je ooit kunt maken.

Het gaat niet over zeden

Berouw heeft niets te maken met zedelijke beginselen, niets met goed gedrag en ook niets met 'zich beteren'. Berouw betekent op God vertrouwen in plaats van op jezelf, op je verstand, je vrienden, je land, je regering; je wapens, je geld, je autoriteit, je prestige, je reputatie, je auto, je huis, je baan, je erfgoed, je kleur, je geslacht, je succes, je uiterlijk, je kleding, je titel, je graad, je kerk, je eega, je spieren, je leiders, je IQ, je accent, je prestaties, je liefdadigheid, je giften, je vriendelijke aard, je medeleven, je zelfbeheersing, je kuisheid, je oprechtheid, je gehoorzaamheid, je toewijding, je geestelijke discipline of wat ik ook uit deze lange opsomming heb weggelaten!

Berouw betekent niet de belofte om een goed mens te zijn. Niet over de maximale inspanning om 'de zonde uit je leven te bannen'. Het betekent dat je gelooft in Gods genade, die het kwaad in je hart geneest. Het betekent vertrouwen in de God die hij zegt te zijn: de Schepper, de Verlosser, de Heiland, de Leraar, de Heer en de Heiligmaker. En het betekent het opgeven van jouw behoefte dat men altijd goed en correct over je denkt. We praten over een liefdesrelatie, niet van jouw liefde voor God, maar van Gods liefde voor jou (1 Johannes 4:10); zeker niet over wat je bezit, wat je doet, je reputatie, hoe je eruit ziet of welke eigenschap dan ook. Plotseling is niets meer hetzelfde. De wereld is opeens een stralende plek geworden. Al je tekortkomingen doen er niet meer toe. De toekomst is dankzij Christus voor altijd veilig, en 'noch hoogte noch diepte, noch enig ander schepsel zal je kunnen scheiden van de liefde Gods' (Romeinen 8:1, 38). Je gelooft in Hem, je vertrouwt op Hem en je legt je leven in Zijn handen, wat er ook moge gebeuren.

Berouw is niet weer zo'n afgezaagde en holle belofte om een goed mens te zijn. Het betekent nederig zijn en rust vinden bij Christus (Mattheüs 11:28-30).

Gods initiatief, niet het onze

Berouw gaat over vertrouwen in God, wie hij is en wat hij doet. God heeft besloten ons onze zonden te vergeven. Laat dit heel duidelijk zijn: God vergeeft ons al onze zonden, die uit het verleden, het heden en de toekomst. Hij veroordeelt niet (Johannes 3:17). Christus is voor ons gestorven toen wij nog zondaren waren (Romeinen 5:8), niet toen we besloten ons leven te beteren.

Berouw is niet een middel om God te overtuigen iets te doen wat hij anders niet gedaan zou hebben. Integendeel, het is erop vertrouwen dat, in Christus, Hij het al gedaan heeft. Hij heeft je verlost van de dood en heeft je een onschatbare, eeuwigdurende erfenis nagelaten.

Wanneer het besef zich aan je opdringt dat God eenvoudig heeft besloten om je vrij te spreken van je hele egoïstische, arrogante leven, al je leugens, je wreedheden, je trots, je lust, je verraad en je laagheden, al je slechte gedachten, daden en plannen, dan heb je een keuze – als je het nog een keuze kan noemen. Je kunt hem loven en danken, of je kunt gewoon doorgaan met het 'ik-ben-een-goed-mens-als-je-dat-maar-weet' carrièrebeluste leventje waar je zo van hield.

Berouw is niet een middel om God te overtuigen iets te doen wat hij anders niet gedaan zou hebben. Berouw betekent niet alleen een verandering in wat je doet, maar in hoe je denkt.

Twee kanten van dezelfde medaille

Geloof en berouw gaan hand in hand. Wanneer je God je vertrouwen schenkt, gebeuren er twee dingen tegelijk. Je beseft dat je een zondaar bent die Gods genade nodig heeft, en je besluit erop te vertrouwen dat God je verlost. Met andere woorden, wanneer je God je vertrouwen schenkt heb je daarmee berouw getoond.

Dit betekent niet dat je nu moreel volmaakt bent. Het betekent dat je afstand hebt gedaan van je persoonlijke ambities om iets van waarde te zijn voor Christus. Je hebt je volledige vertrouwen en hoop gegeven aan Zijn woord, aan Zijn goede nieuws, Zijn bloed is jouw verlossing, jouw vergeving en jouw opstanding en maakt jou tot eeuwig erfgenaam.

Wanneer je erop vertrouwt dat God je vergeeft en verlost, heb je berouw getoond. Berouw tot God betekent niet alleen een verandering in wat je doet, maar in hoe je denkt. Het heeft invloed op alles in je leven. Deze verandering in denken betekent dat je aan God overlaat wat jij in geen

honderd levens zou kunnen doen. Berouw is niet een verandering van morele onvolmaaktheid naar morele volmaaktheid – daar ben jezelf niet toe in staat. Waarom? Omdat je dood bent. Paulus schreef in zijn brief aan de Efeziërs: God heeft ons, toen wij dood waren, levend gemaakt met Christus. (Efeziërs 2:4-5). Hij schrijft over leven en dood in geestelijke zin. Misschien ben je lichamelijk aanwezig, maar de zonde heeft je afgesneden van ieder geestelijk bestaan. Je bent, in geestelijke termen, een lijk en lijken ontplooien zich niet. Het enige wat de doden kunnen doen, is niets. Ze kunnen niet

ontvankelijk zijn voor rechtschapenheid en dergelijke dingen, omdat ze dood zijn – dood in de zonde. Er is absoluut niets dat we zouden kunnen doen om ons levend te maken. Maar de doden, en zij alleen, kunnen opstaan uit de dood.

Dus begrijp me goed, je bent niet in staat tot morele volmaaktheid omdat je dood bent. Dood zijn is de enige bijdrage die je kunt leveren aan dit proces van vergeving en verlossing. Christus maakt je levend. Dat is zijn 'bijdrage' – in andere woorden: dat is waar het om gaat. Berouw betekent namelijk niet dat je goed en bewonderenswaardig werk moet doen of dat je een emotionele voordracht moet houden enkel met de bedoeling dat God je dan zal vergeven. Het betekent het geloof in Gods woord van vergeving en verlossing in Christus, waardoor hij de doden doet opstaan. Wij dragen slechts bij aan onze opstanding door dood te zijn. Voor ons geldt dat zowel in geestelijk als in lichamelijk opzicht. Als we het feit niet kunnen accepteren dat we dood zijn, kunnen we ook niet accepteren dat we, door Gods genade uit de dood mogen opstaan. Berouw betekent het accepteren van het feit dat je dood bent en het ontvangen van je opstanding in Christus.

Paulus verwoordt het mysterie, of de paradox zo je wilt, van onze dood en wederopstanding in zijn brief aan de Kolossensen: 'Want gij zijt gestorven, en uw leven is verborgen met Christus in God' (Kolossenzen 3:3). Het mysterie of de paradox is dat we gestorven zijn en toch terzelfder tijd leven; maar ons leven dat magnifiek en heerlijk is, is niet zichtbaar: het ligt verborgen met Christus in God en het zal niet geopenbaard worden zoals het zich op dat moment voordoet, totdat Christus zelf verschijnt, zoals vers 4 zegt: 'Wanneer Christus verschijnt, die ons leven is, zult ook gij met Hem verschijnen in heerlijkheid.'

De doden kunnen niets voor zichzelf doen. Ze kunnen niet veranderen. Ze kunnen 'zich niet beteren'. Het enige wat ze kunnen is dood zijn. Dus nogmaals, berouw betekent 'Ja!' zeggen tegen het geschenk van vergeving en verlossing dat God je schenkt in Christus. Het betekent niet boete of beloften doen en ook niet in schuld ten onder gaan.

Onthoud dat je dood bent en doden doen nu eenmaal precies als doden. Hoewel je 'dood bent voor de zonde, ben je levend voor God in Christus Jezus' (Romeinen 6:11). Maar je leven in Christus ligt verborgen bij hem in God en het laat zich - nog - niet vaak zien. Het wordt pas aan je onthuld wanneer Christus zelf verschijnt. En daar begint het geloof. Berouw tonen en geloven in het evangelie gaan samen. Het een gaat niet zonder het ander. Het goede nieuws geloven dat God je heeft gereinigd met het bloed van Christus, dat hij je dood zijn heeft genezen en voor altijd levend heeft gemaakt in zijn Zoon, dat is berouw hebben. Evenzo, wanneer je je tot God wendt in je volslagen hulpeloosheid, verlorenheid en dood, en Zijn vrijwillig gegeven verlossing ontvangt, dan geloof je het evangelie.

Gedrag geen maatstaf

Berouw jegens God zal natuurlijk leiden tot verbetering van moraal en gedrag. Maar wanneer we ons berouw gaan afmeten aan ons gedrag worden we slechts ontmoedigd en gedesillusioneerd.

Berouw betekent niet een eindeloze reeks van 'het spijt me heel erg' of 'ik beloof het nooit meer te doen'. De kans is groot dat je het weer zult doen; is het niet in daad dan is het in gedachte, verlangen en emotie. Ja, het spijt je, misschien soms heel erg, en je wilt echt niet zo iemand zijn die het weer zal doen, maar dat is beslist niet de essentie van berouw (hoewel het wel een bijverschijnsel is).

De onvervalste waarheid is dat we nooit, tijdens dit aardse bestaan, volmaakt zullen zijn. En alles wat niet volmaakt is, is gewoon niet goed genoeg voor het koninkrijk Gods. Dus laten we die onzin vergeten van 'als je berouw oprecht is, zul je niet weer zondigen'. Daar gaat berouw nu juist niet om.

Waar het om gaat is dat je niet meer aan je eigen kant staat, in je eigen hoekje staat, niet meer je eigen lobbyist, persagent en advocaat bent; in plaats daarvan leg je je vertrouwen in God, sta je aan zijn kant, vergeet je jezelf en word je Gods geliefde kind in Christus, dat volledig vergeven en verlost is.

Het betekent het feit onder ogen zien dat we niet beter zijn dan de anderen. We staan met alle andere verliezers in dezelfde rij voor de genade die we niet verdienen. Anders gezegd, berouw spruit voort uit een nederige geest. Deze nederige geest heeft geen vertrouwen meer in wat het kan.

Zeg 'Ja!' tegen Gods 'Ja!'

Schuif het idee opzij dat berouw een belofte is om nooit meer te zondigen. Een dergelijke belofte is zinloos. Berouw betekent evenmin het verkrijgen van Gods goedkeuring – of in ieder geval in voldoende mate – om voor verlossing in aanmerking te kunnen komen. God heeft een almachtig, oorverdovend en eeuwigdurend 'Ja!' tegen je gezegd met de dood en opstanding van Jezus Christus. Berouw is jouw 'Ja!' tegen Gods 'Ja!'. Het is je keren tot God om zodoende zijn verklaring van jouw onschuld en verlossing te accepteren.

Het is hem vertrouwen, geloven en je hele wezen in zijn handen leggen. Het is rust bij hem vinden met al je lasten. Hij redt de zondaar. Hij doet de doden opstaan. Hij staat aan jouw kant en daarom kan niets tussen hem en jou komen – nee, zelfs jouw erbarmelijke zonden niet. Vertrouw op hem. Hij is het Woord en hij weet waarover hij spreekt.

Wanneer we ons berou gaan afmeten aan ons gedrag worden we slechts ontmoedigd en gedesillusioneerd.